

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Parlamentarismus.

Zombor, 1896. augusztus 6.

Ha végig tekintünk a vén Európa államain, nem igen biztató a kép, mely eléünk tárul. Majd mindenütt nyugtalanság, forrongás észlelhető, majd mindenütt harcban állnak egymással a társadalom különböző rétegei. A felsőbb osztályok kétségbeesetten védik örökölt előjogaikat, sőt nem egy helyen iparkodnak szerzett előnyeiket nemcsak kiaknázni, hanem ki is támogatni. Az arisztokraták alig titkolják a visszafelé forduló törekvéseiket, melyekkel középkori ideáljait megközelíteni szeretnék.

Ezzel szemben az alsóbb osztályok, a század kitagadott gyermekei is szövethoznak a jelenlegi társadalmi rend felbontására; s miután a törvényhozásban nem igen jutnak szóhoz, törrel és dinamittal érvelnek. Olaszországban, Franciaországban, de különösen a hispániai félszigeten ugyiszólván napirenden vannak a politikai gyilkosságok, az anarchikus merényletek.

A pártvillongások a különböző törvényhozó testületekben többnyire elvonják ugyan a figyelmet e fölötté nyugtalanító jelenségektől. Mintha csak a pillanatnak élne a világ, a pillanatnyi kérdések megoldásának szenteli figyelme tetemes részét, a holnapra bizván a nagy problémák megfejtését.

Ezredéves hazánkban az államfelforgató tendenciák ugyan nem nyilatkoznak oly szenvedélyvel, mint a forrongó Nyugaton, de azért rosszul tennék, ha elzárkóznánk ama szomorú valóság elől, mely a sztrájkok és munkásrendülésekben néha nálunk is kifejezést nyert, hogy bizony óriási azoknak a száma, kik nincsenek megelégedve sorukkal. S bár nálunk kevesebb a felhalmozott gyűny, mint déli és nyugati szomszédainknál: azért, ha ott kiűt a tűz, nem vagyunk kevésbé veszélyben.

Hiába ámitjuk magunkat, a feudális szervezettel középkori alapon emelt építmények ingadoznak, recsegnek eresztékeikben, ki tudja: vajjon a legközelebbi rázkódás nem okozza-e összeromlásukat. Az államférfiak ugyan toldoznak, foldoznak a rozoga épületen, támasztván a redves falakat, a korhadt gerendázatot, a tátongó repedéseket betömik és a megrongált homlokzatot

ujra átfestik. De vajjon sikerülhet-e nekik a roskadozó falakat megóvni a végleges összedőléstől? Hisz ez csodaszamba meane és csodák már nem igen történnek a mi századunk végén. Inkább elhisszük, hogy a végromlás hosszabb-rövidebb időre elhalaszthatják, de annak veszélyét elenyészeltetni soha sem lehet látszólagos reformokkal és kivételes törvényekkel.

Csakis a teljes szakítás minden előítélettel, a mi csak reánk maradt a fényiszony idejéből és rosszul illik a gőz és villamosság korszakába, csakis az állami szervezet gyökeres újjáalkotása segíthet a jelenkor bajain, csak olyan új és szilárd épület, mely egy felvilágosult és filantrop kor igényeinek és szükségleteinek mindenben megfelel, nyújthat menhelyet a destruktív áramlatok aknamunkájára elől.

Az Európában divó állami és társadalmi rend a versengésre és az osztályharcra van alapítva. S ebben a tekintetben a francia köztársaság semmiben sem különbözik sem az angol vagy olasz királyságoktól, sem a német császárságtól. Utóvégre is alkotmányos államban az a körülmény, hogy az államfő örökölt jogon vagy választás folytán kormányoz (ha ugyan kormányoz), teljesen mellékes s a nép szabadságára és jólétére alig van befolyással. Bizony a velencei köztársaság polgárai nem élvezték az egyéni szabadságot oly mértékben, mint a holland királynő alattvalói, míg a lagunák városában a hármak tanácsa, inquisitioja rémségben tartott mindenkit; a görög király még házi szolgájának voksa fölött sem rendelkezik.

Ha eltekintünk Orosz- és Törökországtól, az európai államok mind dicsekszenek az alkotmánytal. S bár többnyire alkotmányos monarchiáknak vannak kvalifikálva, tulajdonképpen a „systeme representatif“-nek hódolnak. A mai Európában a „Parlamentarismus“ uralkodik.

Igenis, uralkodik a parlamentarismus, vagy ahol nem uralkodik, ott harcol a legfőbb hatalomért. Mert minden kormányzati faktor az egyeduralomra törekszik, s nem osztja meg szívesen a hatalmat másokkal. Ez az oka az örökös és korántsem üdvös versengésnek a törvényhozó és végrehajtó hatalom közt. Legkevésbé káros ez a versengés ott, hol mint nálunk, a végrehajtói

hatalom, a kormány, a törvényhozó testületek kebeléből, ezeknek többségéből kerül ki.

A sokfejű parlament, a született és választott törvényhozók pedig nem mindig igaz és hű képviselője a „nemzet akaratának“, a milyennek gerálja magát. Nem lévén köve instrukcióhoz, utasításhoz, a képviselő szabadon érvényesíti a saját egyéni akaratát, melynek nem kell szükségképpen mindenben megegyeznie megbízóinak, választóinak akaratával. Ezek a választók bizonyára szintén kiveszik a maguk részét a kormányhatalomból. Amennyiben ők küldik a parlamentbe azokat a t. képviselőket, kiknek többsége kebeléből alakul a kormány. Felküldik pedig őket ígéretekkel telt programbeszédek alapján, melynek hangzatos frázisait gyakran nem értik ugyan, de azért gépiesen ismételtetik.

És az ilyen nép, mely nem képezi értelmes, öntudatos egyének összességét, hanem nagyobb részében csak egy lomha test, mely alkotmányos jogait alig érti és értelem nélkül gyakorolja, az ilyen nép igazán marad a Verböcsey-féle „misera plebs“. Csak ne hiába keresse a szem ama nemes embereket, kik a nemzetet képezik.

P.

A szerb egyházak összeírása. A Pol. Corr.-nak egy budapesti tudósítása erősen megcáfolja azon tendenciózus magyarázatokat, amelyekkel a szerb egyházaknak minap királyi reskriptummal elrendelt összeírását bizonyos oldalról kísérték. Már maguk a magyarországi szerbek is huzamosabb idő óta panaszt emeltek a szerb egyházak helytelen kezelése miatt; ezen egyházak mérsékelt becslése szerint mintegy 16 millió forint értékű képviselnek és miután a helytelen kezelés ezen nagytékű vagyont komolyan veszélyeztette, már 1868-ban bocsátott ki egy királyi reskriptum, melylyel a gör. kel. egyház egész vagyonának pontos összeírása elrendeltetett. Ezen intézkedést 1875-ben újabb királyi reskriptum megújította, de megint csak eredmény nélkül. Miután pedig a nagy vagyontömeg minden ellenőrzés nélküli kezelése miatt a panaszok magának a magyarországi szerbségnek köréből mind sürűbben érkeztek, legutóbb királyi reskriptum (nem pedig, mint azt tévesen állítják, kormányrendelet) bocsátott ki, melyben a leltározás foganatosítása megstírtgettetik, egyszersmind az az intézkedés is foglaltatik, hogy amennyiben a reskriptum hatálytalan maradna, a leltározás közigazgatási uton 1896-ik évi december hó 31-éig foganatosítandó. Ez a valódi tényállás; ezen intézkedésnek egyedüli célja a szerb egyházak sértetlen megőrzése és épségben tartása, valamint az, hogy

A „BÁCSKA“ tárcája.

Akárhova . . .

Akárhova mégy is,
Nem magadba mégy el;
Veled vagyok én is
Szívem szerelmével.

Lelkem mint az árnyék
— Csak úgy titkon, lopva —
Lépsről-lépésre
Ott van a nyomodba.

Elküldöm utánad
Egy kis csevegésre;
El-alküldöm csókra,
Forró ölelésre.

Mert te olyan szép vagy
És én úgy szeretlek!
Ugy a hogy csak angyal
Emberszív szerethet.

Márton Pál.

ÁTVÁLTOZÁSOK.

Írta: Balogh Arthur.

(Vége.)

Nem tudta, hogy ment ki. De jó, hogy kiment, mert különben ökölbe szorított, gyöngye kis kezével ő tuszolja ki. Hogy mert így beszélni hozzá? Adott erre valaha jogot neki? Mint vékony, éles nyilak batoltak szívébe tört. Valami gonosz lélek lehet, hogy úgy tudott beszélni neki, hogy nem bírja elfeledni, hogy hiába üzi szavait. Megmérgezte, mert eddig nem tapadtak volna a lelkéhez ugy az ilyen szavak. Avagy meg volt már mindez, az elkeseredés megszülte már rég belsőjében és csak jönni kellett valakinek, aki kipattantsa azt, amit ő nem mert talán még napfényre hozni? Ezeknek a balvány ajkakkal kellett elmondani azt, amit ő talán valamivel később, de egyszer okvetlenül fölfedez? Így

kell lenni, mert ime, már nem érez ellentmondást, amit hallott, megnyugodva fogadja el.

Talán nem volt ez már szabályos, egészen rendes állapot, csak lázas, félig önkivületszerű lét, melybe most felizgott elkeseredése dobta. Meggyőződéséért hitte, hogy amit eddig tett, mind elhibázott, eltévesztett dolog volt, hallgatása, szótalan néma tőrés, minden amit mutatott eddig a férje iránt. Másforma életet kell élnie, másformát élnie mások annyian, ez is, amaz is, kezdé felsorolni emlékezetében az egyes asszonyokat és ime azokat megbecsülik. És itt mint a villámlás, oly hirtelen jelent meg előtte egyszerre egy régi barátja, aki ugyan jóval idősebb volt nála, most már nem is egészen fiatal asszony az évei szerint, de azért a férjén, egy vénecske főszámtanácsoson kívül, akinek ugy látszik, nem nagy érteke van iránta, hódító alaknak mondják mindig a férfiak. Fess, jukker asszonynak hallotta emlegetni és ő nem kereste, mit értenek ez alatt a férfiak. Ez, ez fogja őt új életébe besegíteni. Ir neki. Belemegy a társaságába. Eh, meg akarja ismerni azt az életet, melyet azok élnek, akik csak az elmaradt toillettekért hullatnak könyveket s talán rosszak is, de azért megbecsülik őket. Nem akar rossz lenni, csak megmutatni, hogy tudna lenni! És higgyék, hogy rossz. Bánja ő? Letült, hogy írjon neki, valami ügyes ürügygel feljuttva a régi barátságot. Izzó arccal, reszkető kézzel nyult a toll után.

„Édes“ . . .
Csak ennyit tudott leírni. A feje lehanyatlott hidegen. A tollat kiejtette kezéből.

A hűdélis társaságban, hová Karlóczkyt a kocsvial utána jött két fiatal ember vitte, épen tízedszer kezdte elbeszélni Billeti Benő, hogyan találták meg Karlóczkyt egész ismeretlen otthonában és hogyan hozták ide.

— Sikertült vice volt, gyerekek — hadarta kiáltozva, mert egy tagja a társaságnak erősen vert a fekete pianinón valami orfeumi dallamot. Mondhatom, sikertült vice volt. Denique a turpisság kistül! No hát ugy volt, hogy Balázs, a hivatalosolga, elárulta a mi Berci barátunk igazi lakását, azt a kis „idylli fészket“ és mi ma szépen ott teremünk Berci után, miután megígérte, hogy pár percre szerencsételti a kompániát. A fészkek csinos. A

madárkát azonban nem láttuk. Hát hittetek volna, hogy ez a Berci ilyen kolosszális világámitó?

— Ki hitte volna? — sietett Nagykerék Zoltán utána tenni, egy göndörhaju, elég jó képű, de igen ostoba fin, kit a hivatalban mindig „ötödik kerek“-nek csufolták, lévén ő leghasznavehetetlenebb tagja az egész ügyosztálynak. No már ki hitte volna! Berci! Berci!

És egy hajtásra művésziiesen hörpintett fel egy kis pohár aranyárga szomorodnit.
— Hagyjátok Bercit, tudja ő, mit csinál — kezdé védelmezni egy harmadik, oda huzódva hozzá. Milyen a kicsike? — és miféle? — folytatta halkabban. — No, csinos azt gondolni lehet. A te izlése, ugy tudom, a szöke. Jó izlés, barátom. Az enyém is az. A szökek állandóbbak. Az igaz, hogy nem tudnak ugy istenigazában szeretni, mint azok a csillogó szemű fekete lányok; de ha nem is olyan ingerlő, ésbódító, mindig van egy szökeben valami szeliden csábító, vonzó, édes dolog.

— Ne bosszantsad Bercit, váltotta fel ezt is egy vékony bajuszú, hirtelen szöke fiatal ember, aki azt hitte, hogy a másik halkan valami gonosz dolgokat motyog. Csak szeress öreg. De arra vigyázz, hogy valami bolondságba bele ne ugorj! Lásd, pajtás, annyiból veszedelmesek az ilyen dolgok, mert az ember könnyen elkövet valami balgaságot. Előbb csak biztosítsuk magunkat valami jó, csendes, pénzes kis leánnyal, a kinek imponálunk, azután a mellett, ha meguntat, megjárja egy-egy ilyen kis idyll. Vagy nem az? Komoly? Eh, potom olcsó a lányok. Te olyat kapsz, a minót csak akarsz, pénzt, a mennyit parancsolsz. Nézd ezt az ügyetlen Nagykerékty.

Megbökte a könyökével és észrevétlen intett a bodor haju, meredt szemű fiatal ember felé, aki minden nagy ostobasága mellett is elég okos volt arra, hogy elvegye egy vastag ferencvárosi többszörös háziurnak, egy hajdani mézárósnak egyetlen egy lányát, vagy jobban mondva, azt a kétszázszert, melyet vele kapott. Tiszteletbeli fogalmazó volt még csak, de azért négy kézzel adták utána. Hja, egy Nagykerék után hitte ő, mást is négy kézzel adtak volna.

Karlóczky valami különös, véghetetlen nyugalommal hallgatott mindent. Szinte csudálkozott magán, hogy ugy

a különféle kegyes alapítványok megfelelő szerb kulturális és közművelődési célokra fordítottassanak. Szerb körökben ezen, a királyi főfelügyeleti jog alapján kibocsátott rendeletet mindenképpen tüvös intézkedésnek tekintik és élénk megelégedéssel fogadták.

Ujdonságok.

Kinevezés. A keres. ügyi miniszter Reichenberg Zsigmond zombori s. mérnököt királyi mérnökké nevezte ki.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Burgovszky Károly szabadkai lakost ideiglenes minőségű segélydíjas számgyakornokká nevezte ki a löcsei pénzügyigazgató-sághoz.

Kinevezés. Karácson Gyula alispán Fehér Sándor és Mangh Gyula zombori lakosokat ideiglenes minőségű megyei díjnokokká nevezte ki.

Áthelyezés. A magy. kir. pénzügyminiszter Szegedy Miklós nagyváradi királyi adóhivatali ellenőrt Zomborra, — Pelikán Lipót királyi adótitstet Kulára helyezte át.

Császka a kiállításán. Császka György kalcsoai érsek jelenleg Budapesten tartózkodik. A főpap a napokban meglátogatta a kiállítást s a kiállítási titkári hivatalban ötszáz forintot tett le, a mely összeget az inasok és segédek kiállításának díjaira szánta.

Jóváhagyás. A belügyminiszter a temerini ipartestületi temetkezési egyesület alapszabályait jóváhagyta.

A zombori adókievítő bizottság a Zombor város területéhez tartozó s a kereseti adó III. osztályába sorozott adózókra vonatkozó adójavaslatok bizottsági tárgyalását e hó 10-én, hétfőn d. e. 8 órakor fogja megkezdeni és pedig a következő sorrendben: Augusztus hó 10-én: Arany-ezüst-művesek és árusok, asztalosok, bábák, bádógosok, bélyeg- és váltólap-árusok, bérkocsiosok. — Augusztus 11-én, kedden: Boecorosok, bográrok, borbélyok és fodrászok, borkereskedők, bordélyosok, borkereskedők, butorkereskedők, cselédszerek. — Augusztus 12-én, szerdán: Cseplőgép-tulajdonosok, csizmiadiák, cipészek és papucsosok. — Augusztus 13-án, csütörtökön: Cipőkerekedők, cukrászok és cukorkakészítők, deszka-kereskedők, divatkereskedők és divatárusok, dohány nagy- és kisárusok. — Augusztus 14-én, pénteken: Ecetgyárosok, edénykereskedők, élelmészeti vállalkozók, építőmesterek, esztergályosok, fakereskedők, fazekasok és kályhások, fényképezők, fogtechnikusok, festők és mázólok, fűrdőház-tulajdonosok. — (Az illetők kelte tájékoztatása céljából a folytatolagos tárgyalási sorrendet a megelőző pénteki számunkban fogjuk közölni).

Jóváhagyás. A belügyminiszter a bezdáni ipartestületi betegsegélyező pénztár alapszabályait jóváhagyta.

Eljegyzés. Latinovits Stanci, lapunk kiváló munkatársa eljegyezte Binzberger Ettike kisasszonyt Budapesten.

Jóváhagyás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a parabutyi izr. hitközség rabbi és anyakönyvi kerületének alapszabályait jóváhagyta.

Magántisztviselők kongresszusa. A magántisztviselők országos kongresszusa augusztus 9-én a jelentkezők nagy számát tekintve fényesnek ígérkezik. Augusztus 10-én a kiállítás területén a kongresszusi tagok tiszteletére és a magántisztviselők nyugdíjgyestülete javára finnpeséget rendeznek, melyen a fővárosi színházak számos tagja fog közreműködni.

Vasuti bejárás. A szabadka-palicsi villamos vasut közüzemigazgatási bejárása augusztus hó 12-én lesz megtartva.

Jóváhagyás. A belügyminiszter a megyei módosított szervezési szabályrendeletet jóváhagyta.

Eljegyzés. Bartus Adolf kir. mérnök ó-becsei lakos jegyet váltott Majer József budapesti realiskolai igazgató leányával, Matild kisasszonnyal.

Hangverseny és tűzijáték. A Miklósi Vilmos vendéglős által hirdett hangverseny és tűzijáték e hó 2-án nem lett megtartva. El lett halasztva e hó 9-ére, vasárnapra. Felhívjuk a közönség figyelmét az érdekesnek ígérkező mulatságra.

tud hallgatni, hogy fel nem ugrik és rá nem csap dübösen az asztalra, kiáltva: — Hát nem hagytok már egyszer békét ostoba beszédeitekkel?

Mint a bárány, olyan türelmes volt. És ki is börtölötte őket, mert már kis idő múlva az egész társaság nem ő róla beszélt, hanem azt a pikáns kalandot hallgatta, melyet elbeszél valaki valami szép szöke csillagról az asszonyvilágnak. És mintha már az ututatta volna, mintha csak addig tudott volna köztük lenni, amíg őt szapulták, egyszer csak, midőn kiment az előszobába, valami ürügy alatt, hirtelen vette a kalapját és kiosont az ajtón, s eltűnt, mintha ott se leti volna. Még hallotta azt a kiáltást:

— Megszökött Berci. Megorrolt az ostoba gyerek.

A harag pedig nem jutott eszébe sem. Hiszen olyan báránytürelmessel hallgatott. Nem tudta azt megmagyarázni magának, mert máskor feljajdult a legkisebb haszontalanságra is. De valami egyebet érzett a harag helyett. Hogy, hogy nem, de ezek jó fiúk, akikkel együtt volt nap-nap után, akiknek hallotta eddig is elégszer a léha beszédeiket, most egyszerre iszonyuan kezdettek vesztetni előtte, szállni alá. Aljas dolognak találta azt a lelkiismeretlen partivadászatot. Valami egészen más után vágyott. Valaki után, akit lehet szeretni, megbecsülni, mert az is szeret és megbecsül. Akivel lehet élni talán fény nélkül, de gondok nélkül is. Eh, mégis jobb élni, mint belenézni abba a kilenc milliméternyi feketeségbe, honnan a halál tör felénk. Szeretné még egyszer kezdeni valakivel az életet! Talán azzal is jó lenne, akinek életet ígért, ha megegyezhetne vele. Így mintha az a sok ridegség, melyet mutatott iránta egy idő óta, meggyütlemllett volna, mint valami óriási jéghegy, mely mindig közéjük uszik.

Alkonyat felé járt, mire hazaért. Valahogy nem volt kedvére, hogy belépjen. Legjobban megfelelt volna talán lelkiállapotának, ha valami jó cimboraságban mulatni megy. De azt nagyon is parasztos megoldásnak találta. Belépett. A gyerek nem jött eléje. Az előszobában nem fogadta senki. Az asszony, a hogy benyitott a belső szobába, megrezenve, zavartan dugdosott el vaimit. Abból a nagy, csuf jéghegyből megcsapta egy zord fuvallat Karlóczkyt megint.

Kiállítási hírek. Az ezredéves országos kiállítás tartalma alatt rendezett időleges kertészeti kiállítások harmadikát, a nyári virág-, gyümölcs- és zöldség-kiállítást augusztus hó 19-től 25-ig tartják az időleges kiállítások csarnokában. — Tárgyai: újabban behozott vagy itt előállított virágzó növények, forróvívi gyógy- és hasznos növények, kontyvirágfélék (Aroideae), virágzó Gesneria-félék, gumós és színes levelű begoniák, marontafélék, liliomfélék (gladiolák, tubarózsák stb.), virágzó és díszes levelű pelargoniumok, cserepekben tenyésztett virágzó gyöngyikék, virágkötési módok, bokréta, koszorúk stb., mindenféle nyári gyümölcs és zöldség. Tekintettel az időleges kiállítások csarnokának szűk voltára a földmívelésügyi minisztérium kiállítási irodája figyelmezteti a kiállítási szándékozókot, hogy jelentkezéseikkel augusztus hónap 5-én túl ne készenek. — A baromfiállítás, az ezredéves állatkiallítások közül az utolsó szeptember hó 14-én nyílik meg és 22-ig tart. A bejelentési határidő augusztus hó 15-én jár le. Reméljük, hogy a bácskai kiállítás is nagy számmal fognak résztvenni ezen a két kiállításán, s az 1892-iki zombori baromfiállítás eredményét tekintve, hihetőleg jó sikerrel.

Tűzifa-szállítás. Zombor szab. királyi város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a város részére az 1896/97. évi idényre szükséges 900 köbméter tűzifa, esetleg cserhasab tűzifa biztosítása iránt az ajánlat utáni versenytárgyalás folyó évi augusztus hó 19-ik napján délelőtti 9 órakor a városi tanácstermében fog megtartatni. Felhívtnak mindazok, kik szállítási bajlandók, hogy ajánlataikat folyó évi augusztus hó 19-ik napjának délelőtti 10 óráig Vukicsévits Péter tanácsnok mint kiküldött bizottsági elnök kezébe nyújtsák be. — A szállításra vonatkozó feltételek Vukicsévits Péter tanácsnok hivatali helyiségében a hivatalos órákban tekinthetők.

Alapítvány. A zentai általános takarékpénztár Magyarországi ezredéves fennállásának megörökítésére tizezer koronás ösztöndíjalapítványt tett, melynek kamatait vállalkultómbőség nélkül oly zentai születésű, szegény-sorsu, szorgalmas és jó erkölcsű tanulóknak adományozza, ki a kereskedelmi vagy ipari pályára óhajta magát kiképeztetni. Az alapítványt tevő takarékpénztár az ösztöndíj elnyerésére f. évi augusztus hó 20-iki lejárattal a pályázatot már ki is irta.

Árlejtés. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy e város 330 méterházsára rugó I-ső minőségű amerikai, avagy kaukázusi kőolaj szükségletének biztosítása céljából az irásheli zárt ajánlatok utáni versenytárgyalás f. évi augusztus hó 19-ik napján délelőtti 10 órakor fog megtartatni. Felhívtnak vállalkozók, hogy az 50 kr bélyeggel és bánatpénzzel az ajánlati összeg 10%-kal készpénzben ellátott és lepecsételt ajánlatokat a városi tanácsnak személyesen vagy posta útján a fentérintett napon délelőtti 10 óráig adják be. Egyben vállalkozók kötelezettek, hogy az árlejtési feltételeket, melyek jelentkezők kívánságára postafordultával megküldtetnek — tanukkal előttemezve és keltezte írják alá és ajánlatukhoz csatolják. — Az árlejtési feltételek Vukicsévits Péter tanácsnok hivatalos helyiségében a hivatalos órákban tekinthetők.

Cigányok beoltása. Szörnyű zavart okozott az ó-becsei cigányok között az a hír, hogy úgy apraját mint nagyjait be fogják oltani. Mikor az oltásra került volna a sor, hát drága pénzért sem lehetett volna előkapni egy cigányt se, s így dr. Szász István kénytelen volt rendőri segítségért venni igénybe, hogy legyen kit beoltani. Egy kisesit luddbőrös lett a hátuk, mikor a doktor a hegyes tűt a karjukba szurta. Az egyik meg éppen zugolódni kezdett, mert hát szerinte: má az is báj az urának, hogy a segény csigány il, hát most má ujan mirget csipégtétnék békink, a mitől kipustul a fájtánk. Csak a purdikát né mirgeznik még, hogy a fálmilá ki ne pustánya. Erre aztán egy vén cigány asszony mondot valamit az ő nyelvükön, a mit az ott settenkedő Hári úgy magyarázott, hogy a yén asszony halikrával és kakastaréjjal be fogja estére a gyermekeket kenegetni és hajuálban árvalányhaj fűrdőben fűrszteni, mitől a mérég hatása megszűnik, a faj pedig nem fog kipusztulni.

— Mit dugdos? mit dugdos, kérem. Levél? Valami találka? Kompromittálni fog?

Es felkapta a levelet, melyen csak az egy szót olvashatta: — „Édes”.

— A mamának akartam — tördelte az asszony reszketve, hogy hazudott és még jobban elakarta takarni a kézimunkát, melyet egy ruhadarabbal már elfedett. A férfi azonban meglátta és a megkezdett himzést úgy vonszolta elő, mintha most valami nagy fölfedezésre bukkant volna.

— Mire való az a haszontalanság? Inkább a gyerekekre ügyelne addig! Kinek lesz ez? Akarom tudni, kinek lesz.

Az asszony félénken, vergődve, mint valami elfogott madárka, nézett fel reá.

— Nem magamnak. Eladom és az árán a gyerekeknek — igen, ép a gyerekeknek ruhát veszek — mert maga nem ad anyyi pénzt.

Pityergés elfojtotta a többit. Vékony, fehér kezeibe ejtette arcát. Pedig ha nem rejti el, egy tökéletesen legyőzött, levert férfit láthatott volna maga előtt, akinek ha az álbűszkesége nem tiltaná, most sokat kellene elmondania.

Vagy két hét múlva az egész hivatalban iszonyu szörnyűködést csinált a hír, hogy Karlóczky fogalmazó valami Istentől elhagyott erdélyi vármegyében folyamodott a tanfelügyelőségért. Szegény fiu! S a mikor ki is neveztek és elbucszott, a „Bűrök” asztaltársaság egyhangu helyeslése kísérte Billéti Benő eme szavait:

— No ez a szegény gyerek ugyan alaposan befűtött a karrier-jének! Marad vidéki nagyságos ur holtig. Fogadni mernék, hogy valami asszonyi intrika fonta be a csacsit.

El is ment csakhamar a szegény fiu. De nem vallotta be, hogy valami nagy baklövést csinált. Az asszony szemeiben nem tilt köny, hanem valami kis, halványan éledező sugár. Ah, azon a szép napsugaras helyen, a hová mennek, talán elolvadnak a jéghegyek! És talán meghallja a szép szöke asszonyka még azt is, a mit akkor a férfi bűszkesége miatt meg nem hallhatott.

A volt kollégái azonban csak azt ismételték: — Nagy csacsi ez a Karlóczky. Így eltemetni magát!

Gromon államtitkár balesete. Mi is említettük, hogy a katonai léghajó felszállásában résztvett Gromon Dezső honvédelmi államtitkár is. A léghajó kikötésénél rosszul lépett ki a csónakból a földre, amely körülménynek ugyan akkor nem tulajdonított vizsgáltatta magát orvossal, aki a balláb kificamodását gyorsabb gyógyulás céljából az államtitkár legközelebb Püstyénbe utazik s onnan fogja vezetni — Fejérváry Géza báró szintén fűrdőzvé — a honvédelmi minisztériumot.

Pályázat. Pályázat van hirdetve a bajai főgimnáziumnál rajztanári állásra.

Esztívő. Dr. Kormányos Benő, a „Szabadka Közlöny” munkatársa, ügyvédjelölt folyó évi augusztus hó 9-én d. e. 11 órakor a megelőző polgári kötés után a szabadkai izr. templomban esküszik örök hűséget Schreiber Minna kisasszonynak Zimonyból.

Hangverseny. A bezdáni tanuló ifjuság f. hó 8-án a Franck-féle vendéglő összes termeiben táncdal egybekötött jótékonycélú hangversenyt rendez.

Uj-Szivac öröme. Uj-Szivacról írják: Uj-Szivac örömben uszik, hogy egyszer kapott külön önálló levél-szekerényt, külön levélhordóval, hogy végre valahára megszűnik az a viszás helyzet, hogy az éjszaka érkező leveleket csak délelőtti 11 órakor, a délután 1 órakor érkező leveleket pedig csak este 5 és 6, esős időben igen gyakran csak másnap 11 órakor kapja kézhez.

A Tiszába fult. Azt tartja a közmondás, hogy a ki maga-magával tehetetlen gyermekeket és részeg embereket mozgól minden bajtól, az az Uristen. Talán ebben a hitben volt Wittinger Gábor ó-becsei 23 éves kertészegéd is, ki a napokban kora reggel boros fővel fürdeni ment a Tiszába. De megjárta; a vízben ugyanis egyre beljebb uszott, de mire a közepére ért, hirtelen elült, s a vízbe fult. Hulláját T.-Becsen fogták ki.

Vasuti baleset. A szabadkai vasuti állomáson baleset történt, amelynek azonban emberélet szerencsére nem esett áldozatul. A délután Budapestről Szegedre menő gyorsvonat az állomás előtt rossz váltóállítás következtében ráfutott a rakatár vágányaira, összetűközött egy teherkocsival, egy parasztkocsit pedig lovasról együtt összezúzott. A vonaton levő emberek közül nem esett senkinek se baja.

Verekedés. Zsivkovits György ó-becsei kádár régóta ismert részeges ember, kinek több haragosa is van; vasárnap este (szokásához híven) többet ivott a kelletténél és így részeg fővel, ordítózva bandukolt az utcán hazafelé. Ezt észrevették haragosai, rárohantak s botjaikkal arcán, fején s egyéb testrészein úgy összeverték, hogy alig van remény folyógyógyuláshoz. — A verekedőket följelentették az illetékes hatóságnak.

Művészet és irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” augusztus 2-iki száma 26 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Képek az ezredévi tünepékről” (képekkel: gróf Andrássy Géza és neje magyar díszben). Költemények: „Bölcsönél” Pásztoitól; „Lilla sirján” Szalay Károlytól. — Regénytár: „Slatin basa viszontagságai Szudánban” (képekkel); „Senki fia” Verne Gyula regénye (az eredeti francia kiadás illusztrációival). — „Megszeltele egy asszony a tollat.” Rajz a régi alföldi népéletből. Irta Szabó Mihály. — „Az ünnepi vendégek kirándulásai Munkácsról” (képekkel: Erdélyi miniszter, Fankovics plébános és Halaktovics esperes amint beszédet tartanak); a verekei szoros és az új emléktábla; a beszédké, stb. Paur Géza fényképei és rajzai s Erdélyi fényképei után). — „Utazás a föld körül 39 nap alatt.” — „Diszintók a hódoló diszmenetben” (képekkel: Vaszary Kolos hercegprímás és gróf Erdődy Ferenc diszintái). — A műcsarnok ezredévi kiállításából (képekkel: „Szabadka mint szab. kir. város fogadja Mária Terézia királyi biztosát” Jantyk Mátyas történeti festménye). — „Krasznahorkai múkincsek az ezredévi kiállításán.” Markó Miklóstól (képekkel). — Ivánka Imre (arképpel). — „Ezredévi ünnepek.” — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalán, Egyveleg stb. rendes heti rovatok egészítik ki a lap tartalmát. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedeve 2 frt, a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-társulat kiadóhivatalában. (Budapest, IV., egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félveve csak 1 frt 20 kr.

Budapesti Napló. Előfizetési felhívás a Budapesti Napló című politikai, társadalmi és közgazdasági napilapra. — A Pesti Napló főszerkesztője, felelős szerkesztője és valamennyi munkatársa a mai napon kivált a régi szerkesztőségi kötelekéből és Budapesti Napló címen augusztus hónap folyamán új politikai napilapot indít. A régi emberek, a közönség régi rokonszenvére számítsa, a régi irányt híven fogják követni. Mert elhozta magukkal azt a lelkesedést, buzgósgót és kitartást, amellyel a közérdeket, a magyarság ügyét, a közjogi alap állandóságát, a szabadelvűség igazait mindenkor szolgálták. Ez a mi programunk. Hogy ezt függetlenül tehesük s a meggyőződéseink érvényrehozásáért folytatandó küzdelmeinkben a legteljesebb szabadsággal rendelkezhesünk, nem bocsájtnak lapunkat semmiféle vállalat hatalma alá, hanem a lap szerkesztő-sége lesz a Budapesti Naplónak egyuttal kiadótulajdonosa is. A magyar nemzet ügyének buzgó törekvésében és hazafias szellemében évek hosszú során át lelkes odaadással fáradozott munkásai fordulnak tehát most meginduló vállalatukkal a magyar közönséghez. Olyan lapot kívánunk a közönség kezébe adni, amely tartalomra, hangra és hazafias magyarság szellemre minden tekintetben méltó versenytársa legyen a hazai sajtó bármely organumának. Erről a szellemről és erről a tartalomról kezeskedik az a szakadatlan munkálkodás, amelynek a közönség anyyi idő óta oly rokonszenves tanuja és pártolója volt. A jognak, méltánosságának, mindenkivel szemben való feltétlen és félemletlen igazmondásnak leszünk a rendületlen harcosai a jövőben is, ragaszkodva ahhoz a politikai irányunkhoz, amely a magyar szabadelvűség győzelmében legfenségebb diadalát aratta. Emelt fővel és bátor lélekkel lépünk a magyar közönség elé, kérve tőle azt a támogatást, amelyet min-

denkor folytatva 1896. főszerkesztő Fái Béla Janovics József, Sváb Ti — Előny negyed legmost leg szeptemb kapja, emberben kiadóhiva

Eze tiensék látogatják érdekelte országuk megéknek a előrehalad kedvező győzmo

Bác resték fű kintetéb gyitkozók Utána kö Zombor é hogy a v meg az id Mohol, V ensek Ap Szentanna és más k

Glei szik Staje uttal vast direkt vas állomástól val vagy személyen

A g színénél s fekszik, de debb légar méter mag szelek elle esőkkel, es tidító erde mészet az

Által győzyszer az ére és a forrás és a légy eredmény

A né leírásába leforrásviz ny levő: Cons batárban t Johannsbu szódavizes

Mag is ismert es tését néhai, elnevezésbe Wickenburg révén nyert telték el C márvány sz

Építés ma a győ emeletes há lakásokul. 1837. évben 1857. 1346. 3412, 1887. volt a fűrdő 2284. Horv viselve, va száma, a m főváros a

Az itt 1848., 1849. fűrdő látoga 1890. évben 1889. év vo őfelségének valósintésé; főnyi apada nek, én ped hajlandó tul

A bíró tolvajok és z akiknek leg bűnös utra, A tolv

gyaknak az szétszórva tal felbuzdulva, melyeket elk

Azok a jární, hanem legkönnyebben akik előbb árúsításával fo

denkor csak az ő érdekében ujt erővel, lankadatlanul folytatandó munkákkal fogunk megbánni. Budapest, 1896. július 30-án. Vészi József, a Pesti Napló volt főszerkesztője. Braun Sándor, a Pesti Napló volt felelős szerkesztője. Ábrányi Emil, Clair Vilmos, Erős Gyula, Fái Béla, Gergely István, Holló Márton, Horváth Elemér, Janovics Pál, dr. Kovács Jenő, Lyka Károly, Márkus József, Merkl Adolf, Papp Dániel, dr. Soltész Adolf, Sváb Tivadar, a Pesti Napló volt belső dolgozóitársai. — Előfizetési feltételek: egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy hónapra 1 frt 50 kr. Aki most legalább negyedévre előfizet, a Budapesti Naplót szeptember 30-áig (az évnegyed kezdetéig) díjtalanul kapja, most teljesített előfizetése tehát az október-decemberi évnegyedre vonatkozik. A Budapesti Napló kiadóhivatala, Teréz-körút 41. sz.

Fürdői levél.

Gleichenberg, 1896. aug. 5.

Ezen klimatikus gyógyhelyet a magyarországi patienszek ezek közt megegyezően oly nagy számban látogatják, hogy egyet-mást elmondani róla nem lesz érdektelen. Sajnos, hogy a mi sik, poros „Palacsinta”-országunk, Budapest főváros után, első sorban áll a megyék között az itt gyógyulást keresők számát tekintve, kiknek azon része, mely nem elkésve s nem a betegség előrehaladott stádiumában fordul ide segítségért, rendszeresen kedvező eredménnyel használja az itt szokásban levő gyógymódot.

Bácska területéről a folyó évből is számosan keresték fel ezen kies fürdőt s valamint a népesség tekintetében Szabadka város al legelő, úgy az itt gyógyítóknak számarányával is vezet városaink között. Utána következnek mindjárt Baja, Zenta városok, míg Zombor és Újvidék oly szerencsések és egészségesek, hogy a vármegyebeli községek közül nem egy haladja meg az ideliferált betegek számát. Így például Ada, Mohol, Vaskut, Petrovszellő; de találhatók még patienszek Apatin, Katymár, Palánka, Vilova, Bogojeva, Szenttamás, Csantavér, Bresztovác, O-Becse, Sztanisics és más községekből is.

Gleichenberg Vasmegye határától nem messze fekszik Stajersorszag feldbachi járásában, mely város egy-uttal vasuti állomása is a gyógyhelynek s Budapesttől direkt vasuti jeggyel elérhető 10 óra alatt. A vasuti állomástól kocsin 16 kilométernyi jó uton jutunk postával vagy fürdői részvénytársasági kocsin Gleichenbergbe személyenként és podgyasztól 1 frt — 1 frt 20 kr-ért.

A gyógyhely 300 méternyel magasabb a tenger színénél s mérsékelt hegyláncokkal körülvett völgyben fekszik, délről némileg nyitva a tenger felől jövő szelidebb légáramlatok befogadására, északról pedig a 600 méter magas Kogel nevű hegycsúcs által védve a zordabb szelek ellen. Nyári átlagos 19 fok hőmérsékkel, gyakori esőkkel, csaknem folytonos gyenge, csendes légáramlattal, tündítő erdei levegővel és gyógyforrásokkal járul a természet az itt felállított sanatorium sikereihez.

Általános a laikusok véleménye, hogy itt a legfőbb gyógyász a levegő, melyhez az erőforrások gyógyvize, az érc- és a hidegfürdők, a tejkúra, a fenyőfalevel-gőz és a források sójának gőzalkalmas való belelegetetése és a lényegyomások kamra által eszközölt gyógymódot jó eredménnyel járulnak.

A nélkül, hogy az itteni gyógymódot bővebb leírásba bocsátkoznánk, megemlítem, hogy négyféle forrásviz nyújtatik a betegeknek és pedig a helyszínen levő: Constantin- és Enma-források vize, valamint a határban távolabb fekvő Klausen vasforrás és a Johannsbrunnen szénsavasforrás vize, mely utóbbiból szódavizes üvegeket is töltögetnek.

Maga a fürdőhely, állítólag, már a rómaiak által is ismert és használt volt, mostani alakját és rendeltetését néhai János főherceg (kinek neve a Johannsbrunnen elnevezésben van magoröktive) unszolására és gróf Wickenburg Konstantin volt itteni földesur fázadozásai révén nyerte. Hálából az egyik forrást nevével keresztelték el Constantin-quellenek s ezenkívül szép fehérmárvány szobra van a parkban fölállítva.

Építése a fürdőnek 1834. évből kezdett meg s ma a gyógyépületeken kívül mintegy 100, többnyire emeletes ház és villa áll az ide sereglik rendelkezésre lakásokul. Fokozatos fejlődése kitűnik a következőkből: 1837. évből 118, 1847. 894, 1848. 480, 1849. 747, 1857. 1346, 1859. 1070, 1865. 1485, 1866. 1270, 1877. 3412, 1887. 5103, 1889. 5543, 1890. 5903, 1895. 5396 volt a fürdővendégek száma. 1895. évből Magyarország 2284, Horvát-Szlavonország 244 személylyel volt képviselve, vagyis összesen 2528 volt a magyarországiak száma, a mi % -okban kifejezve, mintegy 47%. Budapest főváros a magyarországiak összegéhez 887 fővel járult.

Az itt közölt statisztikából látjuk, hogy a háborus 1848., 1849., 1859. és 1866. évek hatással voltak a fürdő látogatottságára; látjuk azt is, hogy a maximumra 1890. évből emelkedett a létszám s mindjárt utána az 1889. év volt a legnépesebb, mely évből volt a király öfelségének a látogatása. A folyó 1896. évből minden valószínűség szerint a mult évihez képest 500—600 főnyi apadás fog beállani, amit az itteniek a pénzkrisisnek, én pedig a budapesti ezredéves kiállításnak vagyok hajlandó tulajdonítani.

H. P.

CSARNOK.

A TOLVAJOKRÓL.

A bíróságoknak a legtöbb dolgot kétségkívül a tolvajok és zsebmetszők adják. Ezek az elzúllott alakok, akiknek legnagyobb része már kora ifjúságában lép a bűnös utra, amely előbb-utóbb a börtönbe vezet.

A tolvaj kezdetben leginkább csak apróbb tárgyaknak az elcsenésével foglalkozik, amit a házakban szétészorra találhat. Később azonban az apró sikereken felbuzdulva, már nagyobb lopásokról is álmodozik, a melyeket elkövetni az egyedüli óhajta.

Azok a gyermekek, akik nem szeretnek iskolába járni, hanem inkább a csavargásban találnak élvezetet, legkönnyebben hajlanak a lopásra. Vannak utcai suhancok, akik előbb narancs és citrom vagy más apróságok elárulásával foglalkoznak. Mikor ezek látják, hogy hasz-

talannal járhatnak egész nap, mert az árukat el nem adhatják, szépen megeszik maguk. Miután pedig áru nélkül hazá nem térhetnek, ellopnak mindent, ami a kezük ügyébe akad és eladják, hogy ennek az árából fedezzék később gazdájuknak a kárát.

Ha több ízben sikerült ez a „bagatell eljárás”, ott hagyják a citromkereskedést és a maguk kezére kezdenek dolgozni.

A vásárokon és ott, ahol nagyobb tömeg verődik össze, különösen tág tere nyílik a tolvaj suhanc „tehetőségének” az érvényesítésére. Oda sompolyog szép csendesen valami tehetősebb polgár kinezését atyafiához és csak kedvező alkalomra vár, hogy meglopja.

Adak ilyenkor a tömegben egy-egy régi tapasztalt tolvaj is. Ezek mindjárt meglátják, ha a gyermek valamit elcsen, ilyenkor aztán megfigyelik, ha tehetősegek találják, szerződésre lépnek vele. A tapasztalatlan ifju, aki a leírás után rózsaszínből látja a jövőt, örömmel markába csap az öreg tolvajnak és hozzá szegődik. Akkor aztán egyült követik el a kisebb-nagyobb lopásokat, míg végre utoléri őket a nemzés és a rendőrség kezébe kerülnek, amely egyelőre gátat vet közös működésük elé.

A tapasztalt tolvaj kedves kötelességet vél teljesíteni akkor, midőn a hozzá szegődött subancot lehetőleg alaposan beavattja a mesterségébe. Mindent elkövet, hogy jó házból való tanulóknak lássék, kit gyanu nélkül mindenki eltűr maga mellett. Később pedig a zsebmetszésre tanítja ki a hálás növendéket, aki addig gyakorolja magát otthon, míg ebbeli jártasságát tökélyre nem vitte.

Mikor a tolvaj-tanító meggyőződik arról, hogy növendéke nem vál szégyenre s már nem egykönnyen jön zavarba, „vendégszerelésre” viszi egy népebb helyre. Ha ekkor sikerülnek az első kísérletek és holmi tárcákkal, zsebkendőkkel, vagy más egyéb könnyen elemehető tárggyal megrakodva térnek vissza lakásukra, a fiatal subancnak kedve kerekedik az ilyen mesterséghez.

A kezdő suhanc soha sem lop egyedül. Mindig két társával vegyül a tömeg közé: az egyik elől, a másik hátul megy. Ha aztán sikerül áldozatotul valamit elemelni, hirtelen kezeik közé csuszítja a hűsége kísérőnek, a kik erre gyorsan elvegyülnék a többiek közé úgy, hogy csak igen ritkán veszt rajta a subanc vesélyes kísérletével.

A tolvajok között igen ki van fejlődve a „kollegialitás”. Közöttük igen ritkán történik árulkodás, vagy holmi nézeteltérések, ami a becsületes halandók között csaknem mindennapi. Azt a subancot, akiben tehetőséget vélnék felfedezni, csaknem a tenyerükön hordják. Barátjai jól bánnak vele, nehogy elbagyja őket. Jól táplálják, a körülményekhez képest jól ruháztatják, sőt még zsebpénzzel is ellátják. Igaz ugyan, hogy abból, amit kap, nem igen lehet urasan megélni, de ezt csak azért teszik, nehogy valami bolondot kövessen el s ez által a rendőrség figyelmét magára terelje.

Csupán egy esetben szokták társai a subancot boszúból a rendőrség kezére játszani. Ez pedig akkor van, mikor az alig felcseperedett ifju nagyon korán mutat hajlandóságot a függetlenségre. De ez a ritkaságok közé tartozik. A subanc rendszeren meg van elégedve a sorsával s csak évek multán jut arra a gondolatra, hogy talán jó volna már a „saját kezére” is dolgozni.

Természetesen a tolvajok között is vannak tehetősegek és kevésbé tehetősegek alakok. Sokan, a kiket „ambiciójuk” nem sarkal tovább az apróbb tárgyaknál, hozzá nem nyulnának valami értékesebb holmihoz, mert attól tartanak, hogy nem bírják használni.

A kis cigányfiú is, a kiben haszontalan igyekezett apja felkeltetni az önértéket, mindig csak apróbb tárgyakat csent el koldulás közben. Ki is fakadt e miatt egyszer az öreg dade:

— Hogy a devla üssön beléd! Mikor lops már egyszer egy kövér malacost?

Vannak azonban olyanok is, a kik nem riadnak vissza a nagyobb értékű tárgyak eltulajdonításától sem. Ezek a lopott holmikait az ugynevezett orgazdáknak adják el, a kik csekély összegért mindig átveszik tőlük az árukat.

A tolvajvilágban meglehetősen szerepet visznek az asszonyok is. Ezek rendszeren csak huzó eszközökkel dolgoznak, melyekkel a boltok és raktárak elé helyezett arukat észrevétlenül magukhoz huzzák. Leginkább olyan férfival élnek, a ki maga is ugyanazon „tiltott iparágat” űzi. Az asszony büszke arra, ha társát drágaságokkal megajándékozhatja, míg maga rongyokban jár. Mikor a kedvesét börtönbe hurcolják, maga tartja fenn magát és csak akkor szegődik más férfiú oldalához, ha előbbi kedvese hosszabb ideig kénytelen a büntető bíróságok vendégszeretét igénybe venni.

Az asszonyok sorából kerülnek ki az ugynevezett „hollók” is. Ezeknek az a teendőjük, hogy körutra indulnak a férfakkal és mikor az utóbbiak, kileve a kedvező alkalmat, bemennek egy házba, hogy ott valamit elemeljenek, őr állanak a kapunál. Ha közelgő veszélyt sejtene, a holló hangját utánozzák, hogy társukat óvatosságra intsek. Ez az elővigyázat már sokszor megmentette a besurruló tolvajt attól, hogy időelőtt a rendőrség kezébe kerüljön.

Az asszonyok képezik leginkább a lakodalomba járó tolvajokat is. Ezeknek az a módszerek, hogy minden valamire való lakodalomba meghívják magukat és a lakodalom alatt, a mi értékest: ékszer, arany- és ezüst-nemű, drága legyező, kalap vagy csesebecsét megkaparíthatnak, azt ellopják.

Csak a napokban történt, hogy a londoni rendőrség lopáson ért egy Howard nevű asszonyt, a kinek évenként huszezer forint évjáradéka van. Ügyvédje kleptomániának akarta őt feltüntetni s szabadságra helyezését kérte. A rendőrség, a törvényszék és az orvosok most vizsgálják, hogy mivel van dolguk, vajjon egy szerencsétlen beteggel-e, vagy egy közönséges, de tagadhatlanul elmés tolvajjal.

Nem ugyan „hivatásos” tolvajok, de nagyon közel állnak ehhez a kleptomániások is. Londonban csupán a kereskedőknél nyolcszáz kleptomániás ember van bejegyezve. Ezekről a rendőrség is vezet nyilvántartást, ennek fekete könyvében azonban sokkal kevesebben vannak bejegyezve, mert a kereskedők ezeket a betegeket nem adják ki a rendőrségnek.

Ha egy kereskedő ugyanis észreveszi azt, hogy üzletéből valaki ellop valamit, saját alkalmazottjaival utána jár a dolognak s ha meggyőződik róla, hogy az illető betegségből lop, megszerzi fényképét és pontos leírással körriratban értesíti róla az összes kereskedőket.

Ha azután egy ilyen beteg bejön az üzletbe, vigyáznak rá s ha mégis ellop valamit, nem jelentik be a lopást a rendőrségnek, hanem udvarias levélben visszakérik hozzátartozóitól a lopott tárgyakat.

A londoni nyolcszáz kleptomániás között hétszáz kilencven a nő és csak tíz férfi. Érdekes a megemlítsére, hogy a nők legnagyobb része előkelő származású.

A tolvajok nagy része kérkedik a vallás és szentírás iránti tisztetével. Dalaik száma bajdan kötetekre rugott, a melyben dicsőséggel körítik be a bűnt, a benne élelt boldogságnak mondják s ketyes vállalataik örökös szerencsésjét dalolják.

Sőt van egy külön nyelvtűk is, az ugynevezett tolvajnyelv, de erről más alkalommal.

Hevessi Jenő.

Közgazdaság.

István gazda tanácsai.

A szántóföldön ebben az időben sok a munka. Az aratás, cséplés még sok helyen nincs elvégezve és ezenkívül az őszi kalászosok alá kell szántani. A jó gazda teendőit a tarlóbuktatás is szaporítja.

A kapasnövényeket kapálgatni kell. A dohánnyitörés ideje is közelebb van.

A réten a sarjukaszalásnak van az ideje. Tavaszi etetésre lehet takarmányozsot vetni. Őszi legelőnek mustárt, csibehurt. A hónap vége felé baltácimot vethetünk.

Az igás állatok most nagyon sokat dolgoznak, hordják a gabonát, nyomtatnak, szántanak. Ezért takarmányozásukra és egészségben tartásukra nagy gondunk legyen. Nem elég a legelő, mert a legelőző állat nem tudja magát kipihenni. Az igás állatnak főlelme zöld takarmány legyen, de e mellett zabot és más erőtakar-mányt is kapjon.

A tenyész-, növendék- és ridegmarháról se feledkezzünk meg. Ha a legelő lesült, kiasztott ezek számára is kell valami takarmányról gondoskodni; mert ezeknek sem szabad leromlani.

A faiskolában most van az ideje az alvó szemzésnek. A faiskola földjét kapálni kell, hogy porhanyó legyen és a gyom el ne nyomja.

A gyümölcsösben sokféle gyümölcs most érik. A nagyon megrakott fát alá kell támogatni, hogy az ágai le ne töredezenek. — A gyümölcszedésnél kimélettel bánjunk a fával; nem szabad csak úgy doronggal verni le a gyümölcsöt. Kézzeel vagy erre alkalmas szedővel kell szedni.

A konyhakertben, ha nagy a szárazság, öntözni kell. — Különösen a káposztafélék bő öntözést kívánnak. Ne mulasszunk. Ne mulasszunk el a káposzta hernyózását; erre alkalmas idő a korra reggeli órák, mikor a hernyók egy csomóban vannak.

A szőlőben most kell a peronospora ellen haromszor permetezni. — A meglazult, elszakadt kötődéseket pótolni kell. Némely jókori fajszőlő már érne kezd. — Okosan cselekedett, aki jókori fajta szőlőt is ültetett, mert ebből, különösen városok közelében, már pénzelní lehet.

A méhek most kezdik a heréket kipusztítani, mert most már nincs rájuk szükség. A jó méhész a méhecskéket e munkájukban segíti. — Ha nincs méhlegelő, etetni kell a méheket, különben most már a tisztos fű virit és egyéb tarlóvirágok is virágzani kezdenek.

A harmadik negyedévi adót augusztus hó 15-ig meg kell fizetni.

Szerkesztői üzenetek.

Tivadar. Sokszor olvashatta már, hogy névtelen levelekre nem szokunk válaszolni. Az ön versével azonban kivételt teszünk. Válaszunk a következő: legyen szives és ne írjon többé soha verset, mert azoknak, akik esetleg elolvassák, csak rossz órákat szerez vele.

Charles. (Nádasdal.) Legyen szives, keresse fel redakciónkat.
Pipás. Mire ön e sorokat olvassa, cikke már nincs az élek között; a papirkosár mélyesége fenekére transzportáltak. — Ha azt akarja, hogy érdemileg bíráljuk meg a jövőben esetleg beküldendő cikkeit, úgy legyen szives első sorban megnevezni magát.

T. F. Jankovác. Románéat közölni fogjuk. Köszönet.

Nemes-militári fürdő. Nálunk nincs egy aláírasi ív sem s így nem is küldhetjük meg a kérteteket.

G. K. Monostorszegh. Megkaptuk és közölni is fogjuk. Köszönet! — Tudósításokat miért nem kapunk?

Ágh színtársulatának egy tagja, Zentán. Köszönjük a szives figyelmét, sorait azonban nem használjuk fel. Most már ugy sem lehet a dolgon segíteni s ha csakugyan ugy lesz, mint ön írja, akkor meg lehet róla győződve, hogy mi meg fogjuk írni az igazat. Minek rontsuk előre el a publikum kedvét, elég lesz neki annak idején a családias. Különben ön talán nem is lehet egészen tárgyilagos kritikus, — mi majd azok leszünk.

Tömörüljünk. Epest. A szives gratulációért fogadják köszönetünket. Önök csak nem felejtkeznek meg rólunk. Nagyon szép és öröndetes dolog. Üdvözlét. Még mindig kísérti önöket a farkas? Nono!

Kelölés szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz-és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Arlejtés

az e hó 15-én a bulkeszi csárdán Szemző László ur kulpini birtokán építendő gazdasági épületekre.

Bővebb felvilágosítással szolgál **ERTL FERENC** hódásági lakos.

Árverési hirdetés.

Apatin község elüljárósága által ezennel közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonát képező, ugynevezett „Herrschafttrettplatz“ nevű 150 holdnyi területű első minőségű földterület **folyo évi augusztus hó 10. és 11-én** a helyszínen kisebb részletekben, esetleg egészben is, f. évi október hó 1-től kezdve 7 egymast követelő évre haszonbérbe fog adni.

Az árverés kezdete mindenkor reggel 9 órakor lesz a helyszínen.

A kikiáltási ár az első ajánlat.

Az árverési feltételek a községjegyzői irodában betekintheők.

Apatin, 1896. évi augusztus hó 1-én.

Az elüljáróság.

Pályázat.

A mélykúti róm. kath. elemi népiskolánál üresedésben levő férfitanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalmazása évi 400 frt készpénz fizetés. Kötelessége a megválasztottnak az iskolaszék által kijelölt osztályt vezetni s az ismétlőiskolát is külön díj nélkül tanítani. Az állás azonnal elfoglalandó, s megválasztott javadalmazását állásának elfoglalása napjától fogja élvezni. A szabályszerűen felszerelt kérvények **f. évi augusztus hó 24-ig** a mélykúti róm. kath. iskolaszékre címezve főtisztelendő Tormásy Gábor ker. esperes urhoz Káty-mára küldendők.

Kurka Károly,
iskolaszéki elnök.

2-1

Eladó ház.

Csantavér községben a legjobb forgalmi helyen a piactéren levő jókarban álló ház, amely gazdálkodónak, vagy üzletre igen ajánlatos hely, mert nagy udvarral és nagy kerttel bír, kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó.

Bővebb értesítést ad **Csantavéren Rajki Lipót** községi végrehajtó.

1458. szám.
kig. 1896.

Hirdetmény.

Kernyaja község elüljárósága részéről a leköszönés folytán üresedésbe jött s 350 frt fizetéssel egybekötött rendőrvetési állásra ezennel pályázat nyitattik.

Pályázni szándékozók szabályszerűen felszerelt kérvényeiket, melyben a magyar és német nyelvben való jártasságukat igazolni tartoznak, alulírt községi elüljárósághoz **folyo hó 20-ig** benyújtják, mert a később érkezők figyelembe vételét nem fognak.

Kernyaja, 1896. évi augusztus hó 3-án.

3-1 **Az elüljáróság.**

3388. szám.
kig. 1896.

Pályázat.

Prigl-Szt.-Iván községben az eddigi végrehajtói állás helyett 400 frt fizetéssel egybekötött irnoki állás rendszeresítettén, arra pályázat hirdetik.

Felhívtnak pályázni öhajtók, hogy kellően felszerelt kérvényeiket hozzám **folyo hó 20-ig** nyújtsák be.

Apatin, 1896. évi augusztus hó 2-án.

Főszolgabíró h. t.
Jeisel Henrik,
szolgabíró.

2-1

FELTŰNÉST

kelt, amit a **Mogán Henrik** cég uri-, női- és gyermekruha divatárunkban felmutatni képes. Ezennel van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy itt **Zomborban**, ezen **Zomborban még ily dús választékban nem látott ÁRU-RAKTÁR** szives megtekintésére meghívni, mert saját érdekében van minden vevőnek egy próba vásárlás által ezek valódi-gedését meggyőződést szerezni; egyáltalában mindig azon leszek, hogy tisztelt vevőim becses megelé-gedését megnyerjem.

Tisztelettel

Mogán Henrik

Zombor, Kossuth-utca, Koszanits-féle ház.

Ujvidék, főutca.

ÁR J E G Y Z É K:

50%-kal olcsóbb, mint bárhol és legalább oly szép mint rendelt munka.

Uraknak:

Gyermeköltönyök szövetből 3-10 évig	2.-	frtől 10.-	frtig.
Fü szövetöltönyök	4.-	" 15.-	"
Férfi " " " " " " " "	6.50	" 15.-	"
" " " " " " " " " " " " " "	10.-	" 30.-	"
Legfinomabb jaquet-öltönyök	17.-	" 30.-	"
Legf. utcai-, szalon- és frakk-öltönyök	20.50	" 35.-	"
Legelegánsabb felöltők	8.-	" 22.-	"
Gyermek- és fü-felöltők	2.25	" 14.-	"
Priest. felöltők pervien és kamgarnból	16.-	" 22.-	"
" " " " " " " " " " " " " "	6.-	" 10.-	"
Uri nadrágok szövetből	1.75	" 10.-	"

Nők részére:

Női jaquet selyembéléssel	3.50	frttól 26.-	frtig.
Leány " " " " " " " "	1.50	" 18.-	"
" " " " " " " " " " " " " "	2.50	" 12.-	"
Női gallérok	2.-	" 20.-	"
Legelegánsabb női felöltők	7.50	" 30.-	"

Ezeket kívül, addig míg a készlet tart, mélyen leszálított árak mellett, téli jaquetek, gallérok, felöltők, gyermek-köpenyek stb.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából

Javitó műhely.

Varrógépek családok

és iparosok részére.

iparosok részére.

Varrógépek családok

Szolid kiszolgálás szavatosság mellett.

Aki 28 frtért egy jó, a legújabb vívmányokkal felszerelt szépen kiállított új

Singer-féle családi varrógépet

őhajt venni, forduljon bizalommal

MOLITOR A.

céghez ZOMBORBAN.

5 évi szavatosság.

6-6

Gépgyár, ércöntöde, javító műhely, varrógép raktár.

Varrógép alkatrészek, technikai árucikkek, szerszámok a legolcsóbb áron.

Apatini utca 6. sz. Saját házában. Alapított 1888. Bejegyzett cég.

Ügynökeim nincsenek, árucikkeimet magam árusítom.

Szabott olcsó áruk. — Kerékpár javító műhely.

5071. szám.
kig. 1896.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye újvidéki járáshoz tartozó D.-Szt.-Iván községben levő 250 frttal javadalmazott rendőrvetési állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen állásra pályázni kívánnak, hogy kellően felszerelt kérvényüket **folyo évi augusztus hó 15-ig** nálam annál is inkább nyújtsák be, mert az utóbb benyújtott kérvényeket figyelembe nem veszem.

Megjegyeztetik, hogy a rendőri rubát a megválasztott sajátjából tartozik beszerezni.

Ujvidéken, 1896. évi július hó 27-én.

Mihailovits,
főszolgabíró.

Jelzálog-Kölcsönök

földbirtokra 3 1/2 %, házakra 4 1/2 %, másnemű ingatlanokra 5 % mellett legmagasabb összegben ajánlunk.

E kölcsönök konvertálásoknál bélyeg- és illetékmentességet élveznek.

Erdő kihasználások, birtokparcellázások átvétele. Birtokok szövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra eladatnak.

„Magyar Lloyd“ 8-2

közgazdasági vállalat Budapest, Király-utca 70. sz.

2687. szám.
kig. 1896.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegyébe kebelezt Csurogh község rendőrségi állományában üresedésbe jött egy lovas-rendőri állásra pályázat nyitattik s felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni öhajtják, miszerint ez iránti kérvényüket **folyo évi augusztus hó 25-ig** alulírt községi elüljáróságnál okvetlenül nyújtsák be.

Ezen állás elnyeréséhez megkívánatik, hogy:

1. Pályázó a magyar állam kötelekébe tartozzon.
2. Rovatlan és kifogástalan előéletű legyen.
3. A magyar és szerb nyelvet szóban és írásban birja.

4. Életének 45. évét még be nem töltötte.

Előny adatik:

5. A csendőrségi szolgálatban álló, avagy onnan kilépett egyéneknek.

6. A hadsereg (hadi tengerészet) avagy a honvédségi tényleges katonai szolgálatot kitöltött egyéneknek.

7. Végül előnynek tekintetik a nőtlenység.

Az állás javadalmazása áll: 240 frt készpénzfizetés és 120 frt lótartrási átalányból, melyek havonként utólagosan fizettetnek ki.

Csuroghon, 1896. évi július hó 31-én.

3-2 **Az elüljáróság.**

Eg...
Fél...
Neg...

A...
ille...
szer...
a lap...

Egyes

Igaz...
mas ubo...
a melyly...
folytán...
ingó álla...
furfangga...
arra, hog...
hogy szer...
kat. Fél...
a nemzet...
meghirdet...
is haszná...
hanem es...
mit érni.

Takt...
egész orsz...
makat. V...
hogy men...
választási...
megindítás...
zavariják...
elterelik e...
lasztásokra...
gyar állan...
mányos jo...
hadd nyil...
nyos jog...
zontan el...
nem vezet...
nak sem.

van arra...
most. Hos...
csaljának...
ségéről, m...
nehéz.

Az ell...
sében is...
korán kel...
kezdi kor...
hanem kud...
mindig cé...
csak a két...

Az elle...
fujják nap...
dolgokat h...
a szabadeiv

A

E...
M...
S...
A...
H...
U...
N...
E...
V...
P...
V...
It...
O...
S...

Az „ara...
Mert csupa...
szelid fényű...
gázzott abból...
ült ingerlő ajal...
pajkos tréfába...
zeike“, talán a